

Tips & tricks bij de inkoop van zorg

Uitgevoerd door vrijgevestigde ggz-zorgaanbieders

Vrijgevestigde ggz-zorgaanbieders dragen bij aan het realiseren van passende zorg en ondersteuning voor jeugdigen. De wijze waarop een gemeente zorg en ondersteuning in het kader van de Jeugdwet inkoop, heeft consequenties voor de afspraken die de gemeente kan maken met vrijgevestigde ggz-zorgaanbieders.

Voorliggend stuk informeert gemeenten over de verschillende uitvoeringsvarianten (hoofdstuk 1) en deelt algemene tips over de wijze waarop het positioneren van vrijgevestigden vormgegeven kan worden in de verschillende uitvoeringsvarianten (hoofdstuk 2). Vervolgens worden specifieke tips voor de outputgerichte - (hoofdstuk 3) en taakgerichte uitvoeringsvariant (hoofdstuk 4) gedeeld. De tips en tricks met betrekking tot de inspanningsgerichte uitvoeringsvariant zijn beschreven in hoofdstuk 2.

Uitvoeringsvarianten bekostiging Jeugdwet

Er zijn drie verschillende basis-uitvoeringsvarianten voor gemeenten ontwikkeld: inspanningsgericht, outputgericht en taakgericht. Gemeenten kunnen kiezen voor een van de drie uitvoeringsvarianten die past bij de zorgvorm, sturingsfilosofie of mogelijkheden in de markt. De keuze voor een uitvoeringsvariant heeft consequenties voor het contract en het berichtenverkeer met vrijgevestigde ggz-zorgaanbieders, want elke uitvoeringvariant vraagt om eigen contractafspraken en daarbij behorend berichtenverkeer. Daarom zijn de drie uitvoeringsvarianten nader bekeken en is geïnventariseerd welke onderdelen effectief, minder effectief of ineffectief zijn voor de genoemde groep vrijgevestigde specialistisch opgeleide jeugdhulpaanbieders met een behandelfunctie in de Jeugdwet.

Deze inventarisatie heeft geresulteerd in een onderdeel algemene tips & tricks en een tips & tricks specifiek voor de outputgerichte en taakgerichte uitvoeringsvariant. De tips & tricks voor de inspanningsgerichte uitvoeringsvariant staan vermeld onder de algemene tips & tricks.

Onderstaand volgt eerst een korte uitleg per uitvoeringsvariant, aansluitend volgen de tips & tricks. Een uitgebreidere beschrijving van de uitvoeringsvarianten is te lezen op i-sociaaldomein.nl/drie-uitvoeringsvarianten-wmo-en-jeugdwet (bron: VNG)

Inspanningsgericht

Uitvoering van zorg en/of ondersteuning waarbij er een duidelijke afspraak tussen gemeente en zorgaanbieder is gemaakt over de levering van een specifiek product of dienst in een afgesproken tijdseenheid.

Outputgericht (of resultaatgericht)

Uitvoering van zorg en/of ondersteuning waarbij er een duidelijke afspraak tussen gemeente en zorgaanbieder is over de te behalen output. De manier waarop deze output wordt behaald, is niet vastgelegd.

Taakgericht

Uitvoering van zorg en/of ondersteuning waarbij de gemeente een taak voor een (deel)populatie heeft gegeven aan een aanbieder en deze aanbieder de vrijheid heeft om de invulling van deze taak vorm te geven. In deze variant is er geen sprake van een verantwoording op individueel niveau.

Let wel: in de praktijk zijn er in het land door gemeenten allerlei variaties ontstaan van de drie bekostigingsvarianten (combinaties van 2 uitvoeringsvarianten, of binnen een uitvoeringsvariant verschillen in eisen/aanpak). Dit is niet wenselijk.

Bron: VNG

Tips & tricks die gelden voor de drie uitvoeringsvarianten

Tips: eisen om op te nemen in een contract met specialistisch opgeleide vrijgevestigde jeugdhulpaanbieders met een behandelfunctie en ambulante jeugd-ggz aanbieders

- a. Hanteer het lidmaatschap van een vrijgevestigde branche- of beroepsvereniging als voorwaarde om in aanmerking te komen voor gunning/contract (NVO, LVVP, NVvP, NIP. Deze verenigingen hanteren kwaliteitseisen aan het lidmaatschap die gebaseerd zijn op vigerende wet- en regelgeving;
- b. Hanteer tarieven en functiemix conform de [Handreiking Bekostiging Jeugd-GGZ inspanningsgericht](#);
- c. Hanteer een begrippenlijst waarin de producten, diensten, soorten zorg, hoofd- en onderaannemers, beroepen, kwaliteitsborging etc. beschreven zijn;
- d. Maak duidelijk op welke wijze de betrokkenheid van de cliënt gewaarborgd is bij het bepalen van de benodigde behandeling of ondersteuning;
- e. Bied (nieuwe) zorgaanbieders de mogelijkheid tot tussentijds toetreden;
- f. Maak afspraken met elkaar hoe om te gaan met 18-/18+, zie bijv. de [Werkagenda Menzis, gemeenten en regio's](#);
- g. Beschouw de Wkkgz als een gelijkwaardig alternatief voor het hebben van een klachten- en geschillenregeling;
- h. Bied een meerjarencontract aan;
- i. Toets de contractvoorwaarden op nut en noodzaak ten aanzien van de administratieve lastendruk. Hanteer geen aanvullende eisen op de vigerende wet- en regeling. Zorg voor een eenvoudig en beknopt geformuleerd contract;
- j. Gebruik zoveel als mogelijk de geaggregeerde gegevens van het CBS voor lokaal beleidsniveau waardoor een extra uitvraag niet nodig is; elk half jaar verschijnen er geüpdatet cijfers <https://www.cbs.nl/nl-nl/publicatie/2018/18/jeugdhulp-2017>
- k. Maak duidelijke afspraken over welke professionals mogen verwijzen;
- l. Maak duidelijke afspraken over de werkwijze bij overschrijding van de afgesproken wachttijd;
- m. Nodig aanbieders met een innovatief plan uit om samen te kijken naar mogelijkheden;
- n. Betrek vrijgevestigde aanbieders bij het gesprek over toekomstig lokaal beleid en doorontwikkeling van het huidige systeem, betrek hen ook bij het schrijven van het bestek;
- o. Wees expliciet in welke zorg wel en niet gecontracteerd wordt en onder welke voorwaarden die geboden kan worden;
- p. Bied vrijgevestigden een redelijke reactietermijn in het contracteerproces en bied duidelijkheid over begin en einde van het inkoopproces;
- q. Stel vrijgevestigde aanbieders de gelegenheid om zichzelf te presenteren;
- r. Communiceer duidelijk over welke aanbieders zijn gecontracteerd en jeugdhulp kunnen bieden die bekostigd wordt door de gemeente.

Tricks: eisen die de toegang tot een contract voor vrijgevestigden belemmeren

1. Vrijgevestigden kunnen niet aan de certificering HKZ of NEN voldoen, deze is niet toegepast op de vrijgevestigde kleinschalige (m.u.v. de HKZ 143) (groeps)praktijk. Deze eis leidt direct tot het niet kunnen afsluiten van een contract. **Suggestie: zie tip a;**
2. Lage tarieven leiden ertoe dat zorgaanbieders afzien van een contract, omdat zij de zorg voor de geboden prijs niet kunnen leveren. **Suggestie: zie tip b;**
3. Gebruik van krappe budgetafspraken/omzetplafonds leiden tot het niet kunnen (door)behandelen van jeugdigen (cliëntenstop), toename van wachtlijsten en een beperking van keuzevrijheid van zorgaanbieder. **Suggestie: hanteer een reële en flexibele budgetafpraak;**
4. Het eenzijdig tussentijds bijstellen van het tarief of budget(omzet) plafond en deze met terugwerkende kracht uitvoeren, is ook een groot bedrijfsrisico voor vrijgevestigden. **Suggestie: laat deze voorwaarde vervallen voor vrijgevestigden;**
5. Het feitelijk bijdragen aan social return is in een vrijgevestigde praktijk niet of moeilijk uitvoerbaar, omdat het vaak eenmans- of kleine groepspraktijken betreft. Deze eis als voorwaarde leidt er toe dat zorgaanbieders afzien van een contract. **Suggestie: laat deze voorwaarde vervallen voor vrijgevestigden;**
6. Een verklaring eisen dat de vrijgevestigde handelt conform de Governancecode Zorg is geen reële contractvoorwaarde, deze code is van toepassing op grote aanbieders. **Suggestie: laat deze voorwaarde vervallen voor vrijgevestigden;**
7. Hanteer geen controleverplichting door een accountant voor vrijgevestigden. Vrijgevestigden hebben in ieder geval een wettelijke vrijstelling van 125.000 euro;
8. De verplichting voor vrijgevestigde psychotherapeuten om een praktijk te voeren met minimaal een psychiater of een klinisch psycholoog is geen reële eis. Psychotherapeuten zijn opgeleid en geëquipeerd om zelfstandig complexe problematiek te behandelen. Psychotherapeuten beschikken over een netwerk van professionals zodat zij kunnen op- en afschalen indien nodig;
9. Beschikken over een goedgekeurd kwaliteitsstatuut conform de Zorgverzekeringswet is geen reële contractvoorwaarde. Dit kwaliteitsstatuut is niet van toepassing op de Jeugdwet. Deze eis leidt er toe dat aanbieders niet in aanmerking kunnen komen voor een contract.

NVO

Nederlandse Vereniging
van Pedagogen en
Onderwijskundigen
www.nvo.nl

LVVP

Landelijke Vereniging van
Vrijgevestigde Psychologen
& Psychotherapeuten
www.lvvp.info

NVvP

Nederlandse Vereniging
voor Psychiatrie
www.nvvp.net/home

NIP

Nederlands Instituut
voor Psychologen
www.psynip.nl

Tips & tricks outputgerichte uitvoeringsvariant

Tips: eisen om op te nemen in een contract met specialistisch opgeleide vrijgevestigde jeugdhulpaanbieders die een behandel functie hebben en ambulante jeugd-ggz bieden

- a. Gun/contracteer een reëel percentage vrijgevestigden als hoofdaannemer;
- b. Bied voldoende ruimte binnen de profielen en intensiteiten zodat op basis van de professionele standaard kan worden behandeld;
- c. Bied een passende aanpak binnen het profiel en intensiteit als dit de behandeling ten goede komt, bijv. door meerdere trajecten per profiel en intensiteit per jaar te bieden aan de jeugdige. Realiseer dit zonder extra administratieve handelingen;
- d. Bied mogelijkheden tot op- en afschaling van de behandeling waarbij het hoofdbehandelaarschap overdraagbaar is bij een op- of afgeschaalde zorgvraag;
- d. Creëer een reëel kader aan eisen voor wat betreft het onderaannemerschap door vrijgevestigden;
- e. Bied de mogelijkheid van betrokkenheid van de jeugdige bij het bepalen van de benodigde zorg en/of ondersteuning en het bepalen/meten van de output en/of resultaat;
- f. Creëer duidelijkheid over verantwoordelijkheden, controle en privacy m.b.t. het vaststellen dat de output is behaald, maar creëer ook een kader van uitgangspunten als er geen of in mindere mate overeenstemming is tussen partijen dat de output is behaald. Bied in dat geval de mogelijkheid tot advies van een (onafhankelijke) partij;
- g. Houd keuzevrijheid van behandelaar in stand door rechtstreeks verwijzen van de huisarts naar de behandelaar mogelijk te houden én of zorg dat het wijkteam de keuze van de patiënt zoveel als mogelijk volgt.

Tricks: eisen die de toegang tot een contract JGGZ voor vrijgevestigden belemmeren

1. Metingen 6 maanden tot 2 jaar na afloop van de behandeling in het kader van 'prestaties in de praktijk' zijn niet haalbaar. Zorgaanbieders hebben veelal dan geen contact meer met deze groep jeugdigen. Deze eis legt een onevenwichtig grote verantwoordelijkheid bij de zorgaanbieder. **Suggestie: verlang van de zorgaanbieder uitsluitend dat degene die metingen uitvoert dit doet ten behoeve van de behandeling.**
2. Uitbetaling bij afronding (30%) lijkt afhankelijk van de behaalde output/resultaten die vooraf zijn vastgesteld. **Suggestie: stel hiervoor een objectiveerbaar reëel kader op.** Want het is onmogelijk om op individueel niveau de relatie tussen de inspanning van de hulpverlener en het bereiken van het doel als voorwaarde voor betaling op te nemen.
3. Hoofdaannemerschap inclusief (in)direct opleggen van verplichting tot het aangaan van onderaannemersconstructies werkt drempelverhogend. Er is nog teveel onduidelijk over bijvoorbeeld verantwoordelijkheden, bevoegdheden, op- en afschaling zorg en juridische aspecten waardoor vrijgevestigden geen hoofdaannemersconstructies aangaan;
4. Onderaannemerschap roept eveneens vragen op bij vrijgevestigden: hoe zijn verantwoordelijkheden, bevoegdheden, verwijzing, vergoeding, behandelvrijheid en juridische inbedding geregeld? Door uitblijven van duidelijkheid hierover gaan vrijgevestigden niet in onderaannemerschap werken.

Tips & tricks taakgerichte uitvoeringsvariant

Tips: eisen om op te nemen in een contract met specialistisch opgeleide vrijgevestigde jeugdhulpaanbieders die een behandel functie hebben en ambulante jeugd-ggz bieden

- a. Zorg voor een duidelijke beschrijving van de taken en indicatoren;
- b. Besteed aandacht aan de invloed van externe factoren en wederzijdse afhankelijkheid van aanbieder/gemeente op de te behalen taken;
- c. Beschrijf duidelijk te hanteren (gevalideerde) meetinstrumenten voor de indicatoren;
- d. Beschrijf duidelijk wat de doelen en verantwoordelijkheden zijn m.b.t. tot het verzamelen en analyseren van de uitkomsten op de indicatoren;
- e. Beschrijf duidelijk wat de verantwoordelijkheden zijn m.b.t. het vaststellen dat de taken zijn behaald;
- f. Beschrijf duidelijk wat de consequenties voor de aanbieder zijn indien taken niet behaald worden;
- g. Beschrijf duidelijk de samenhang tussen taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van (wijk)teams van de gemeente en aanbieder met een taak;
- h. Bied een kader waarin beschreven staat wat verantwoordelijkheden, bevoegdheden etc. zijn voor hoofd- en onderaannemers die een deel van een taak voor de populatie uitvoeren;
- i. Maak afspraken over de taakverdeling tussen aanbieder en gemeente m.b.t. individuele jeugdigen met andere en/of zware problematiek die niet binnen de vastgestelde wijk en/of groep jeugdigen valt.

Tricks: eisen die de toegang tot een contract JGGZ voor vrijgevestigden belemmeren

1. Verplichte bespreking van casuïstiek op geaggregeerd niveau meerdere keren per jaar met de gemeente, wordt als administratief belastend ervaren. **Suggestie: schrap deze interventie of breng het terug naar bespreking van 1 casus per jaar.**

Colofon

Dit document is onder begeleiding van het ministerie van VWS en de VNG in samenwerking met LVVP, NIP, NVO en NVVP tot stand gekomen.

Landelijke Vereniging van Vrijgevestigde Psychologen & Psychotherapeuten (LVVP) www.lvvp.info

Nederlands Instituut van Psychologen (NIP) www.psynip.nl

Nederlandse Vereniging van Pedagogen en Onderwijskundigen (NVO) www.nvo.nl

Nederlandse Vereniging voor Psychiatrie (NVvP) www.nvvp.net/home

Hoofd- en onderaannemerschap: stel een reëel kader op waarbinnen hoofd- en onderaannemerschap functioneert.

Denk hierbij aan:

1. Onderkennen dat een onderaannemer ook een jeugdhulpaanbieder is in de zin van de Jeugdwet, omdat daarmee ook de rechten en plichten van de jeugdhulpaanbieder voortvloeiend uit de Jeugdwet gelden, zoals de kwaliteitseisen;
2. Melding van onderaannemers als nieuwe jeugdhulpaanbieders bij de Inspectie;
3. Voor alle partijen moet duidelijk zijn dat de onderaannemer/behandelaar de Wgbo moet kunnen naleven en zelf tuchtrechtelijk is aan te spreken;
4. De hoofdaannemer kan v.w.b. gegevensuitwisseling niet meer gegevens verlangen van de onderaannemer, dan de gegevens die hij zelf moet leveren aan de gemeente;
5. Zorg dat gegevensuitwisseling tussen hoofd- en onderaannemer op een veilige wijze plaatsvindt;
6. Zowel de hoofdaannemer als de onderaannemer zijn gezamenlijk verwerkingsverantwoordelijke in de zin van de AVG. Onderaannemers sluiten geen verwerkersovereenkomst met de hoofdaannemer;
7. Zoals bekend zijn leveranciers van diensten gericht op de gezondheid van de mens vrijgesteld van BTW-plicht, mits ze voldoen aan kwaliteitseisen. Dit geldt ook voor academisch geschoolde onderaannemers die als psycholoog ggz leveren;
8. Aangezien de hoofdaannemer zicht heeft op welke jeugdhulp hij declareert bij de gemeente (op basis van 301), lijkt het ons dat alleen de hoofdaannemer de gegevens moet leveren aan het CBS. Dit geldt ook voor het leveren van output gegevens;
9. Zorg dat de vrijgevestigde nog als zodanig praktijk kan voeren, bijv. belastingtechnisch (zelfstandigenaftrek moet blijven gelden).